

Завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії

9 клас

1. Використовуючи подані нижче імена історичних осіб, встановіть 5 відповідностей. Зверніть увагу, що решта варіантів зайві (0–5 балів):

- 1) Український православний церковний діяч, полеміст, письменник. Від 1620 р. Митрополит Київський, Галицький і всієї Русі.
- 2) Доктор медицини та філософії. Ректор Болонського університету медицини й вільних мистецтв, професор Ягеллонського університету в Кракові.
- 3) Політик, революціонер, ініціатор страти Людовіка XVI та його дружини, очолював Комітет громадянського порятунку, ініціатор масового терору проти ворогів революції
- 4) Дворянин, учасник франко-кастильської війни за Наварру, переслідувався інквізицією, перший генерал Товариства Ісуса, прихильник Контрреформації
- 5) Майор, командир 5-го українського козацького полку, директор Полтавського вільного театру, член Масонської ложі «Любов до істини»

Пропозиції для вибору (варіанти відповідей):

А. Александр Македонський	Е. Лаврентій Сизаній,
Б. Урбан II,	Є. Максиміліан Робесп'єр,
В. Йов Борецький,	Ж. Ігнатій Лойола,
Г. Отто фон Бісмарк,	З. Михайло Дорошенко,
Ґ. Петро Конашевич-Сагайдачний,	І. Іван Котляревський
Д. Юрій Котермак (Дрогобич),	

2. Впишіть до поданих нижче визначень відповідні терміни (0–10 балів).

- 1) () – рід клинкової зброї з вигнутим довге лезо, як правило, загострене з однієї сторони.
- 2) () – спадкове землеволодіння князя/боярина, що переходило від батька до сина.
- 3) () – прихильники Імператора Священної Римської імперії в період боротьби за інвеституру.
- 4) () – німецький найманий піхотинець в XV–XVII ст., що прибував на військову службу із власною зброєю.
- 5) () – папський документ, який надавав часткове або повне відпущення церковних покарань за гріхи. Найчастіше його можна було купити за гроші
- 6) () – намісник хана Золотої Орди на певній території. Займався збором данини, командував військовими контингентами окресленій території
- 7) () – символ влади гетьмана. Мав вигляд держака, увінчаного голівкою, з-під якої звисали косиці кінського волосся різного кольору.
- 8) () – французькі протестанти, прихильники Жана Кальвіна.
- 9) () – військовий та адміністративний центр українського козацтва, а також укріплений табір козаків.

10) () – традиційна назва чорноморських степів у XVI–XVII століттях. Слабо заселені терени Півдня України, через котрі татари здійснювали набіги на терени Речі Посполитої.

3. Іменем якого державного діяча прийнято називати зображений нижче десертний продукт (торт)? Яка роль цієї історичної особи у розвитку європейського права? (0–10 балів)

4. Заповніть пропуски у тексті (0-4 бали). Який вплив мало явище, описане у цьому джерельному витязі, на соціально-економічний і культурний розвиток України? (0-6 балів)

Ті, що здійснюють візникування солі з 1) () та Бессарабії, а також риби з Дону, звуться 2) (). Цей клас, що підкорив себе особливим умовам під час візникування, відрізняється цим від інших малоросіян... Валка, або фура, має свого 3) (), який від імені цілої валки наймається для візникування, приймає заробітки і робить розкладку за участю кожному. Таке товариство називається в них 4) (). Кожен ... підкоряється в суворому розумінні всім умовам і в разі відходження від них карається і навіть виганяється з неї.

5. На поміщеній нижче світлині зображено стяг повстанців із написом: *W imię Boga za naszą i waszą wolność* («В ім'я Бога за нашу і вашу свободу»). Дайте відповіді на запитання (0–10 балів):

- 1) Повстанці якого народу виступали під цим стягом?
- 2) Проти якої держави/влади було спрямоване це повстання?
- 3) Які роки охоплює це повстання?
- 4) Чому повсталі стверджували, що ведуть боротьбу «за нашу і вашу свободу»?
- 5) Як сприймали вказане гасло інші народи?

6. Стисло поясніть, як ви розумієте глибинний сенс кожного з наведених висловів. Що мали на увазі автори цих афоризмів? (0–10 балів):

- 1) «А все-таки вона крутиться!» (Галілео Галілей)
- 2) «Я мислю, отже я існую» (Рене Декарт)
- 3) «Визволю з лядської неволі руський народ увесь! Перше воював я за свою шкоду і кривду, тепер воюватиму за нашу православну віру!» (Богдан Хмельницький)
- 4) «От собі й читаю, Що на скелі наковано: Первому — вторая. Таке диво наставила. Тепер же я знаю: Це той первий, що розпинав Нашу Україну, А вторая доканала Вдову сиротину». (Тарас Шевченко)
- 5) «Мати вовчі зуби та лисячий хвіст» (порада, котру отримав генерал-губернатор Петро Рум'янцев від імператриці Катерини II)

7. Установіть відповідність між зображеним історичним діячем та фактами його біографії. Зверніть увагу, у переліку поміщено три біографічні факти, які із зображеними тут особами не пов'язані. (0–10 балів)

- А. завойовник Сілезії
- Б. батько українського театру
- В. автор перекладу Біблії «народною мовою»
- Г. втручався у міжусобні війни польських князів
- Ґ. православний князь, учасник Молдавських походів
- Д. перша особа, що підняла козацтво для боротьби за свої права
- Е. «самодержець землі Руської»
- Є. фундатор першої Січі-фортеці
- Ж. основоположник Реформації
- З. перша особа, що видрукувала книги церковно-слов'янською мовою
- И. пуританин, національний герой, був дотичним до страти короля
- І. «перший слуга держави»
- Ї. жорстоко придушив повстання у Шотландії та Ірландії

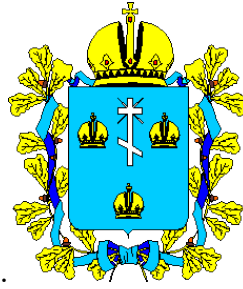
8. Серед перелічених гербів адміністративних утворень, що існували на українських теренах у XIX ст., виберіть те, що, на вашу думку, є ЗАЙВИМ у цьому логічному ланцюжку. Свою відповідь обґрунтуйте (0–10 балів).

1.

2.

3.

4.

9. Уявіть, що Ви представник козацької старшини і стаєте свідком того, як Юрій Немирич створює Гадяцький трактат 1658 р.

Питання: Наскільки Ви задоволені умовами Гадяцької угоди? З якими умовами трактату Ви не можете погодитись? Чи розв'язала би Гадяцька угода «козацьку проблему» Речі Посполитої? Свою відповідь обґрунтуйте (0-10 балів).

10. Проаналізуйте малюнки. Поміркуйте, яке/які поняття єднає/єднують зображене на кожному з них. Визначте часові рамки періоду, характеризуючи який слід використовувати це/ці поняття. Який вплив на українське суспільство та економіку мали зображені на малюнках явища та особи? (0-15 балів)

1.

2.

3.